

แนะนำหนังสือ Book Review

โดย ประภาพร กุลลิมรัตน์ชัย¹

By Prapaporn Kullimratchai¹

¹สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย

¹Office of Academic Affairs, Eastern Asia University

ชื่อเรื่อง: พูดด้วยภาพ ฟรีเชนต่ออย่างไรให้ถูกใจคนฟัง by BetterPitch

How to Speak with Pictures, How to Present to the Audience by BetterPitch

ผู้เขียน: พญ. สุราพร ล้าเลิศกุล

พิมพ์ที่: บริษัท ปัญญุมิตร การพิมพ์จำกัด

ปีที่พิมพ์: 2562 (พิมพ์ครั้งที่ 6)

จำนวนหน้า: 192 หน้า ราคา 350 บาท

คำนำ

ผู้เขียนเป็นคนหนึ่งที่มีปัญหาด้านการเรียนมาตั้งแต่เด็ก บางวิชาทำได้ดีมากจนสอบได้คะแนนอันดับต้นๆ ในขณะที่บางวิชากลับทำได้แยจนถึงขั้นอยู่ในอันดับรั้งท้าย สาเหตุหนึ่งก็เพราะว่าเวลาอ่านหนังสือนั้นจะใช้วิธีอ่านแล้วค่อยแปลความหมายเป็นภาพ ถ้าแปลได้ดีก็เรียนได้ดี แต่ถ้าวิชาไหนแปลไม่ได้ก็ไม่มีแรงจูงใจให้เรียนต่อจนกระทั่งได้รู้จักวิธีเรียนด้วยภาพ ผลการเรียนก็เริ่มดีขึ้นเป็นลำดับและชีวิตด้านอื่น ๆ ก็ดีขึ้นตามไปด้วย เพราะเมื่อผู้เขียนนำความรู้ต่าง ๆ มาถ่ายทอด ก็ใช้วิธี “พูดด้วยภาพ” จากที่เคยเป็นคนไม่เอาไหน ไม่มีใครสนใจก็เริ่มมีคนรู้จักมากขึ้น เพราะย่อยสิ่งที่อยากให้เป็นสิ่งที่ง่ายอยู่เสมอ ผู้เขียนอยากให้หนังสือเล่มนี้เป็นบันไดสำหรับช่วยทุกคนให้ก้าวข้ามกำแพงไปสู่ความสำเร็จให้นักเรียนนักศึกษาได้เข้าใจสิ่งที่อยากเรียน ไม่ใช่แค่ท่องจำตำราไปวัน ๆ ให้ทุกคนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน พร้อมดึงจุดแข็งของตัวเองออกมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

สารบัญ

หนังสือพูดด้วยภาพ ฟรีเชนต่ออย่างไรให้ถูกใจคนฟัง มีการแบ่งเนื้อหาจำนวน 17 บท ดังนี้ (1) สไลด์ดีมีชัยไปกว่าครึ่ง (2) เลือกสไลด์ให้โดนใจผู้ฟัง (3) 70:25:5 การใช้สีเพื่อเน้นใจความสำคัญ (4) หลักการเลือกคู่สีให้เป็นพระเอกและพระรองของสไลด์ (5) อินโฟกราฟิก คืออะไร แล้วใช้อย่างไรกันนะ (6) การเน้นส่วนสำคัญของข้อความ และการจัดลำดับ

ความสำคัญของเนื้อหา (7) เลือกฟอนต์ให้โดนใจ และเหมาะสมกับงานนำเสนอ (8) จัดพื้นที่สไลด์ให้อ่านง่าย (9) แผนภูมิวงกลมใช้เมื่อไรบ้าง? (10) แผนภูมิแท่งแนวตั้งใช้เมื่อไรบ้าง? (11) แผนภูมิแท่งแนวนอนใช้เมื่อไรบ้าง (12) กราฟเส้นใช้เมื่อไรบ้าง (13) 4 วิธีเซฟเวลาลดเวลาทำสไลด์ลง 50% (14) 6 ลิงก์ตัวช่วยสำหรับ Free Visual infographic presentation template (15) รวมเว็บไซต์ดี ๆ ให้ดาวน์โหลด Free Icon (16) สูตรลดการใช้สีในสไลด์แบบนำไปใช้ได้เลย และ (17) Oral Research

ภายในหนังสือได้รวบรวมเทคนิคในการทำสไลด์ พร้อมทั้งได้อธิบายถึงหลักวิทยาศาสตร์ของคนดู มีตัวอย่างประกอบจำนวนมาก มีการเปรียบเทียบเป็นภาพ ก่อน-หลัง มีการสรุปสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำในแต่ละบท ในที่นี้ขอยกตัวอย่างเทคนิคการนำเสนอที่หนังสือแนะนำไว้ 3 เรื่อง ดังนี้

การใช้สีเพื่อเน้นใจความสำคัญ (key message)

การสร้างงานนำเสนอหนึ่งสไลด์นั้น ควรใช้สัดส่วนของสี คือ 70:25:5 โดยเริ่มจาก 70% คือ สีพื้นหลัง (background color) ซึ่งสีพื้นหลังคิดเป็น 70% ของพื้นที่สไลด์ นับเป็นสัดส่วนที่มากที่สุด จึงควรใช้สีอ่อน เช่น สีขาว หรือสีเทา ต่อมา 25% คือ สีหลัก (main color) สีหลักคิดเป็น 25% ของพื้นที่สไลด์ เป็นส่วนที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นตัวกำหนดบรรยากาศของสไลด์ที่จะแสดง ควรเลือกสีให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอ และอีก 5% คือ สีเน้น (accent color) สีเน้นจะใช้ในส่วนที่ต้องการให้ความสำคัญเพื่อให้เกิดภาพรวมที่กระชับและคมชัดขึ้น เป็นสีที่แสดงออกมาชัดเจนที่สุด หน้าที่ของการเลือกใช้สี คือ การทำให้คนเข้าใจเนื้อหาได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งในหนังสือยังมีตัวอย่างและหลักพิจารณาเลือกสีที่จะใช้ในทุกสามประเภทอีกด้วย

การเลือกฟอนต์ให้เหมาะสมกับงานนำเสนอ

การออกแบบนั้น นอกจากสีและภาพแล้ว ฟอนต์ถือเป็นเรื่องที่สำคัญ ควรเลือกใช้ฟอนต์ที่ดูง่าย อ่านแล้วเข้าใจได้ทันที ฟอนต์ตัวหนังสือแต่ละแบบให้ความรู้สึกที่แตกต่างกัน ฟอนต์สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ฟอนต์แบบมีเชิง (serif) และฟอนต์แบบไม่มีเชิง (san

serif) ซึ่งรูปแบบของเชิงตัวอักษรจะเป็นขีดเล็ก ๆ ที่ปลายตัวอักษร โดยฟอนต์แบบมีเชิง (serif) ให้ความรู้สึกถึงความสง่างามและเป็นทางการ ถ้าเป็นตัวพิมพ์เล็กจะดูสวยงาม เพราะมีช่องว่างระหว่างตัวหนังสืออยู่มาก ในขณะที่ฟอนต์แบบไม่มีเชิง (san serif) ให้ความรู้สึกเรียบง่าย และดูทันสมัย หากพิมพ์ตัวใหญ่จะดูหนักแน่น เหมาะที่จะใช้เป็นหัวข้อหรือชื่อเรื่อง ตัวอย่างฟอนต์ที่พบเจอประจำสำหรับตัวอักษรที่ไม่มีเชิง (San Serif) เช่น Calibri และ Verdana ในขณะที่ฟอนต์สำหรับตัวอักษรมีเชิง (Serif) เช่น Times New Roman และ Century โดยทั่วไปการนำเสนอด้วยสไลด์ต้องการความน่าเชื่อถือ จึงต้องเลือกฟอนต์ที่ให้ความรู้สึกเป็นทางการ สวยตา ขณะเดียวกันก็ดูไม่น่าเบื่อ จึงควรเลี่ยงฟอนต์ที่ถูกบังคับใช้ในงานพิมพ์เอกสาร เช่น Times New Roman, Sarabun หรือ Angsana new การใช้ฟอนต์ในหนึ่งหน้าสไลด์ ควรใช้เพียง 2 แบบ ในการสร้างความแตกต่างระหว่างหัวข้อและเนื้อหา หลักการในการเลือกใช้สีคือ หากพื้นหลังสว่างต้องใช้ตัวอักษรสีมืด หากพื้นหลังมืดต้องใช้ตัวอักษรสีสว่าง

การจัดพื้นที่สไลด์ให้อ่านง่าย

หนังสือได้อ้างอิงทฤษฎีของ Gutenberg Diagram ซึ่งเป็นแผนผังแสดงทิศทางการอ่านของคนเรา ที่มักจะกวาดสายตาจากซ้ายไปขวาและจากบนลงล่าง (ยกเว้นบางชนชาติ เช่น ญี่ปุ่น จีน) ดังนั้นโดยสัญชาตญาณของคนทั่วไป จุดโฟกัสแรก คือ จุดสนใจของสายตาจึงอยู่ที่มุมบนซ้าย และไล่เป็นเส้นทแยงลงไปที่มุมล่างขวาของภาพ มีลักษณะเป็นตัว Z ซึ่งเราสามารถใช้หลักการนี้เป็นแนวทางในการจัดเรียงหัวข้อบนสไลด์ เพื่อให้สอดคล้องกับธรรมชาติการอ่านของผู้ฟัง สังเกตได้ว่าตำแหน่งมุมบนซ้ายซึ่งเป็นจุดโฟกัสแรก มักจะเป็นตำแหน่งของโลโก้หรือรูปภาพเพื่อดึงความสนใจของผู้ฟังและเพื่อสร้างการจดจำสินค้า ทั้งนี้ Gutenberg Diagram ไม่ใช่สูตรสำเร็จของการออกแบบไปเสียทุกครั้ง ขึ้นอยู่กับรูปแบบของงานหรือสื่อที่ใช้ แต่การออกแบบสไลด์มักจะเน้น กราฟ หรือข้อความ คล้ายกับการอ่านหนังสือ จึงเป็นทางเลือกที่ปลอดภัยในการออกแบบเพื่อส่งสารให้ครบถ้วนในเวลาจำกัด เพราะการจัดวางที่ไม่คำนึงถึงธรรมชาติการอ่าน จะทำให้ผู้ฟังต้องกวาดสายตากลับไปมา ทำให้ความสนใจถูกดึงไปจากเรื่องที่กำลังพูด และหากจำนวนบรรทัดของเนื้อหาเพิ่มขึ้นจะทำให้ผู้อ่านต้องเคลื่อนไหว

สายตามากขึ้น จึงมีแนวโน้มที่ผู้อ่านจะเลิกอ่าน หากนำภาพมาประกอบในสไลด์ควรเลือกภาพที่ตรงกับกฎสามส่วน (Rule of Thirds) และมีพื้นที่ว่างในภาพที่สามารถใส่ข้อความลงไปได้ โดยให้สอดคล้องกับกฎดังกล่าว และควรวางรูปภาพหรือแผนภูมิไว้ ที่มุมบนซ้าย

สรุป

สุดท้ายนี้ขอยกข้อความจากหนังสือที่อธิบายถึงความสำคัญของการทำสไลด์หรือทำสื่อสำหรับการนำเสนอ คือ “หากเราสอนนักเรียนและถามเนื้อหา 3 วันให้หลังจะพบว่า นักเรียนจำเนื้อหาที่มีแต่ตัวหนังสือได้เพียง 10% แต่หากเราใส่รูปภาพเข้าไป นักเรียนจะจำได้ถึง 65%” นี้

เป็นเหตุผลง่าย ๆ ที่ทำให้เราควรหันมาสนใจการออกแบบสไลด์ในการนำเสนอ การพูดด้วยภาพจะทำให้ผู้พูดแตกต่างจากผู้พูดที่เอาแต่จะยัดเยียดตัวเลขหรือข้อมูลที่เกินจำเป็น วิธีนี้จะทำให้คนฟังเข้าใจและนำสิ่งที่เราพูดไปใช้ได้จริงอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด

หนังสือพูดด้วยภาพ ฟรีเช่นต่ออย่างไรให้ถูกใจคนฟัง เป็นเหมือนคู่มือในการสร้างงานนำเสนอมีเทคนิคในการทำสไลด์ มีตัวอย่างจำนวนมาก หนังสือทำกราฟิกดีไซน์สวยงาม น่าสนใจ อ่านง่าย เมื่ออ่านหนังสือเล่มนี้จบ ผู้อ่านสามารถสร้างงานนำเสนอด้วยภาพง่าย ๆ ที่ใช้แค่เทคนิคพื้นฐานโดยไม่จำเป็นต้องมีความรู้กราฟิกขั้นสูง

References

Lumlertgul, S. (2018). *How to speak with pictures, how to present to the audience by BetterPitch* (6th ed.). Bangkok: Phanyamit printing.

